

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

De diaconis ecclesie maioris Colonie[nsis]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

quos etiā excoīcatos volumus publice nūciari. Et quid in pmissis feceritis nobis lris vris pntib⁹ trāffigēdis liquide rescribatis. Datū bunne Anno dñi. M. ccc. lxxv. mensis Martij. die. xij.

Visitatio dñi Frederici.

Fredericus dei grā sancte Coloniē ecclesie archiep̄s sacri imperij p̄ Italia archicācellarius. ap̄tice sedis legatus. vniuerso clero ceterisq; ecclesiasticis p̄sonis n̄raz ciuitatis et diocesis salutem in domino sempiternam. Quontā in visitatione generali p̄ nos p̄sonaliter in n̄ra et in nōnullis alijs ciuitatis et dioceſ n̄re secularibus et regularib⁹ ecclesijs p̄ certos n̄fos in hac p̄te cōmissarios nup̄ facta comperimus in ip̄is ecclesijs et eaz p̄sonis plurima deo vtiq; et nobis ingrata ac reformatione et correctione digna. Ad que reformationē et corrigenda. licz multis arduis ecclesie n̄re p̄grauemur negocijs solerti cura intēdim⁹ et ea tā p̄decessoz n̄roz innouatione q̄ nouoz statutoruz editione. necnō alijs vris et modis q̄b⁹ de iure possum⁹ reformare et corrigere sicut n̄ro incūbit officio desiderabiliter affectamus.

Innouatio statutoruz archiep̄oz Coloniē.

In primis igit oīa et singula p̄decessoz n̄roz statuta et mādata p̄fertim ea q̄ p̄ diuini cult⁹ augmento et reformatione morū actūq; clericorū et ecclesiasticaz p̄sonarū hacten⁹ salubrit̄ emanarūt q̄q; etiā dudū nos inouasse iuenim⁹ denuo ex abūdāt tenōē p̄ntiū inouam⁹. vniuersis et singulis p̄laris n̄re cathedralis aliarūq; ecclesiaz collegiataz regulariū et seculariū ciuitatis et dioceſ n̄rarū in x̄tute scē obediētie districte p̄cipiēdo mādātes. q̄renus ip̄i statuta et mādata hmōi atq; n̄ra cū eoz moderationibus et declarationibus quorū copīā dīctaz

ecclesiarum capitula et conuentus vigore mādati sup̄ hoc a nobis p̄dē emissi et in sancta synodo publicati. habere tenent diligenter p̄ seip̄os obseruent et a suis subditis faciāt inuolabiliter obseruari ip̄orūq; statutoruz ac mādatoz temerarios trāsgressores put ad eos et eorū quēlibz p̄tinet taliter corrigere et punire nō differāt q̄ metu pene curēt ea diligentius obseruare. eorūq; pena sit ceteris in exemplū. Illos vero qui excoīcationis aut suspensionis vel interdictionis sententias in dīctis statutis et mandatis prolatas incurrerint. volum⁹ et mādamus a p̄ceptione fructū beneficiorū suoz tādm̄ remanere et tenere suspēsos ac in diuinis vitari officijs. donec a nobis vel officiali curie n̄re Coloniē fuerit absoluti. et de absolutione hmōi capitulis vel p̄laris suis p̄ n̄ras vel ip̄ius officialis n̄ri lras fecerint plenā fidē.

De diaconis ecclesie maioris Coloniē

Item quia in ecclesia nostra Coloniē sicut in visitatione p̄dicta inuenimus dudū fuisse et adhuc est evidens diaconorum defectus. presertim ex eo q̄ canonici qui de consuetudine ip̄ius ecclesie deberēt esse diaconi. et eidē in diaconatus ordine deservire. quibus p̄ decanū eiusdē ecclesie scriptus moniti distulerūt. et differunt etiam absq; causā rationabili ad huiusmodi ordinem se facere promoueri. p̄pter q̄d ecclesia ip̄a in missarum celebrationib⁹ ac capitularis discipline. debitis obseruationibus alijsq; sp̄sualibus et sp̄alib⁹ grauiā sustinuit et sustinet detrimenta. Nos volētes sup̄ hoc de oportuno p̄uidere remedio requirimus et monemus sub pena suspensionis ab officio et b̄nficio vniuersos et singulos canonicos ecclesie n̄re p̄dicte q̄ iuxta p̄fatas consuetudinē deberēt ad p̄dictū ordinem

esse promoti et non sunt. ut infra quattuor
 menses post publicationem presentium continue
 et immediate sequentes ad eundem ordinem
 cessante impedimento legitimo se faciant
 promoueri. Alioquin monitioni nostre huiusmodi
 non parcentes a preceptio omnium fructuum red
 dituum et puenituum prebendarum que in decem
 ecclesia obtinent sint ipso facto suspensi.
 Inhibentes districte et sub excoicatione
 pena quam in his scriptis ferimus.
 Universis et singulis ad quos fructuum
 reddituum et puenituum huiusmodi ministratio
 seu queuis distributio pertinet. ne talibus
 sic suspensis quicquam de huiusmodi fructibus redi
 titibus et puenitibus. aut etiam quotidianis
 distribucionibus per se vel per alium seu
 alios quouis colore quesito distribuant
 vel ministrent. Si qui vero canonici legi
 timam habuerint excusationem propter quam
 a susceptione memorati ordinis velint
 et debeant merito supportari. illam coram no
 bis aut officiali curie nostre Coloniensis infra
 predictos quattuor menses proponere et pro
 bare debebunt. Et ne diutius prefata eccle
 sia nostra diaconorum patiat defectum. vol
 unimus et ordinamus quod si dicti canonici
 sic ut prefertur moniti non fuerint infra quatuor
 menses prefatos ad ordinem ascendendum pro
 mori. quod extunc quattuor inferiores canonici
 proximiores in gradu ad hoc abiles et
 idonei. seu tot quod ad minimum quicquam vel sex
 diaconi ad ministrandum ac seruendum in
 memorato ordine sufficientes et idonei
 sint in ipsa ecclesia continue residentes
 possint et valeant ad prefatum ordinem ascen
 dere et ad illum se facere promoueri. ac in
 eodem libere et licite ministrare. Quibus
 etiam sub pena suspensionis antedicta preci
 piimus et mandamus. ut ad ordinem ipsi
 cum ad hoc per dictam ecclesiam decanum fuerint
 moniti et requisiti precedere non recusent.
 Et ad hoc facilius inclinent statui
 mus et ordinamus quod tales post eorum pro
 motionem necnon alij idonei. si qui inferioris
 gradus eiusdem ecclesie canonici iaz
 ad ordinem illum existunt promoti. gaudeant

et potiantur in capitulo et extra omni
 bus honoribus emolumentis et progra
 tiuis quibus ipsius ecclesie canonici dia
 conici gaudere hactenus consueuerunt et
 solent. Ordinationem quoque prescriptam de
 inceps perpetuo quando et quotiens in
 ipsa ecclesia opus fuerit volumus obser
 uari. Non obstantibus quibuscumque eiusdem
 ecclesie contrariis consuetudinibus or
 dinationibus et statutis quibus in hac par
 te ob urgentem ipsius ecclesie necessita
 tem et euidentem utilitatem duximus
 derogandum.

Contra inobedientes in receptione ordi
 num quaricumque ecclesiarum ciuitatis
 et diocesis Coloniensis.

Item cum non solum ecclesie nostre
 maiorum verum etiam vniuersis
 ciuitatis et diocesis nostre eccle
 siis ne in ipsis ministroium defectus ex
 istat. teneamur ex officio nostri debito pro
 uideri. Idcirco felicis recordationis do
 mini wilhelmi predecessoris nostri inhe
 rentes statuto quod incipit. Ex iniuncte
 nobis. Quibusdam tamen additis et mu
 tatis. innouando statuimus et ordinamus
 quod beneficiati quicumque in nostra Coloniensis
 vel alijs collegiatis ecclesijs ciuitatis et
 diocesis predictarum qui dignitates personarum
 officia seu prebendas vel alia benefi
 cia ecclesiastica quibus certi ordines sunt
 annexi aut debentur pacifice nunc obti
 nent aut obtinebunt in futurum si legitime
 cessante impedimento ad huiusmodi ordines
 quos dignitates personarum officia seu be
 neficia requirunt. quouis modo etiam de
 consuetudine vel de iure. si subdiacon
 alis vel diaconalis ordo forsan existit
 infra sex menses. si vero presbyteralis ordo
 fuerit infra annum a tempore pacifice possessio
 nis adepti beneficiarum predictarum se promo
 ueri non fecerint. Extunc a preceptio fru
 ctuum beneficiarum eorundem que huiusmodi requi
 runt sint ipso facto auctoritate presentis